

LBRIS

We know
books

W. L. WILMSHURST

Masoneria și înțelesul ei tainic

Prefață și note de
VASILE ZECHERU

Traducere din limba engleză de
ILIE ILIESCU

EDITURA HERALD
București, 2018

CUPRINS

Cuvânt-înainte la a doua ediție românească	7
INTRODUCERE - Poziția și posibilitățile Ordinului Masonic	21
CAPITOLUL I	
Simbolismul profund al Masoneriei	34
CAPITOLUL II	
Masoneria ca filozofie	67
CAPITOLUL III	
Note suplimentare despre simbolismul Masoneriei	99
Forma lojii	103
Pozițiile oficianților lojii	112
Luminile mari și luminile mici	117
Deschiderea și închiderea lucrărilor	123
Șorțul masonic	146
O rugăciune la închiderea lucrărilor	148
CAPITOLUL IV	
Sfântul Arc Regal al Ierusalimului	150
Ceremonia de înălțare	162
CAPITOLUL V	
Francmasoneria și relațiile sale cu Vechile Misterii	181
GLOSAR	225

CAPITOLUL I

SIMBOLISMUL PROFUND
AL MASONERIEI

Candidatul, care își propune să intre în Francmasonerie, își formează rareori o idee exactă despre natura pasului pe care îl face angajându-se în această lucrare. Chiar și după admitere, el nu va putea să explice satisfăcător ce este Masoneria și în ce scop există Ordinul în care a intrat. El va afla, într-adevăr, că acesta este un „sistem de moralitate învăluit în alegorie și ilustrat prin simboluri”, dar această explicație, deși adevărată, este doar parțial adevărată și nu îl duce prea departe.

Pentru mulți membri ai Masoneriei, aceasta înseamnă, pur și simplu, o organizație ce pare să combine caracteristicile unui club cu cele ale unei societăți de binefacere. Ei descoperă aici un anumit element religios, dar, întrucât li se spune că discuțiile cu caracter religios – care înseamnă, bineînțeles, controverse religioase cu caracter sectant – sunt interzise în interiorul Lojilor, ei ajung la concluzia că Masoneria nu este o instituție religioasă și că învățăturile ei au doar un rol suplimentar și secundar față de orice doctrină religioasă pe care se întâmplă să o susțină. Uneori se aude remarca potrivit căreia Masoneria „nu este o religie” – observație care, într-un anumit sens, este pe deplin adevărată –, alteori că ea este o religie secundară sau suplimentară – ceea ce este cu totul neadevărat. Alteori

se presupune că Masoneria ar fi un sistem extrem de vechi, și acest lucru este destul de răspândit, chiar printre proprii ei membri. Acest sistem ar fi fost practicat și s-ar fi degradat aproape până la forma prezentă față de originile lui egiptene sau, cel puțin, față de cele ebraice străvechi – un punct de vedere care, la rândul lui, nu posedă nimic altceva decât partea cea mai mică a adevărului.

Pe scurt, despre originea și istoria Masoneriei se dețin cele mai vagi noțiuni, în timp ce subiectul cel mai însemnat al scopului imediat și prezent al acesteia rămâne aproape cu totul în afara conștiinței multora dintre membrii Ordinului. Noi ne întâlnim în Loji în mod regulat, îndeplinim ceremonialul și repetăm formulele noastre catehetice noapte de noapte, într-un grad mai scăzut sau mai ridicat de inteligență și de perfecțiune verbală, și acolo se sfârșește activitatea noastră, ca și cum aptitudinea de a îndeplini această activitate în mod lăudabil ar fi însăși desăvârșirea lucrării masonice. Rareori sau niciodată folosim întâlnirile din cadrul Lojilor – dedicate acum aproape exclusiv săvârșirii ceremoniilor – pentru a împlini și celălalt scop la fel de important pentru care au fost gândite: „explicarea Misteriilor Ordinului”; și poate că neglijarea acestora de către noi se datorează faptului că nu am înțeles cum se cuvine ce reprezintă acele Misterii în care Ordinul a fost gândit inițial să ne introducă.

Cu toate acestea, există un mare număr de frați care ar îndrepta bucuroși această deficiență evidentă, frați la care Masoneria, chiar și în aspectul ei mai limitat, face un călduros apel și care simt apartenența la Ordin ca fiind un privilegiu, care i-a adus în prezența a ceva mai însemnat decât ceea ce cunoșteau înainte, care consfințește un scop și care ar putea dezvălui un mesaj mai profund decât ar putea ei să înțeleagă în prezent.

N-are niciun rost să ne focalizăm prea mult asupra deficiențelor în cunoașterea sistemului căruiua îi aparținem. Mai important este să se ofere unele indicații sau repere pe care cei ce doresc le pot dezvolta de unii singuri, în intimitatea propriei lor gândiri, căci, la urma urmei, nimeni nu poate comunica altuia învățăturile profunde în Masonerie. Fiecare om trebuie să le descopere și să le învețe pentru sine însuși, deși un prieten sau frate ar putea să-l conducă o anumită distanță pe calea înțelegerii. Se știe că până și secretele elementare și superficiale ale Ordinului nu trebuie să fie dezvăluite persoanelor nepregătite în acest sens; motivul pentru care a fost impusă această interdicție nu se referă la faptul că acele secrete ar avea vreo valoare deosebită, ci din cauză că se urmărește disciplinarea tăcerii în vederea păstrării îndeosebi a secretelor importante, adânci, dintre care unele, din motive întemeiate, nu trebuie să fie dezvăluite, iar altele, într-adevăr, nu trebuie transmise sub niciun motiv, deoarece ele depășesc limitele puterii de comunicare.

Așadar, este bine să subliniem de la început că Masoneria este un sistem sacramental, posedând, asemenea tuturor sacramentelor, o parte exterioară și vizibilă, ce constă din ceremonial, doctrină și simboluri pe care le putem vedea și auzi, și o parte interioară, lăuntrică, intelectuală și spirituală, care este ascunsă în spatele ceremonialului, doctrinei și simbolurilor și care este disponibilă numai masonului care a învățat să-și folosească imaginația spirituală și care poate aprecia realitatea aflată în spatele vălului simbolului exterior. Bineînțeles, oricine poate să înțeleagă semnificația mai puțin profundă a simbolurilor noastre, mai ales cu ajutorul lecturilor lămuritoare, dar acestuia îi poate scăpa înțelesul schemei, considerată ca un întreg vital.

Este absurd să ne gândim că o organizație vastă cum este Masoneria a fost predestinată doar ca să-i învețe pe oamenii acestei lumi înțelesul simbolic al câtorva instrumente simple folosite de constructori sau să dezvolte în noi asemenea calități elementare, precum dreptatea și cumpătarea (chiar și copiilor din școlile sătești li se predau aceste subiecte), sau să imprime asemenea principii simple de morală, precum iubirea frățească pe care fiecare biserică și fiecare religie le propovăduiește, sau să fie folosită ca mijloc de alinare a suferințelor, atât ale nemasonilor, cât și ale noastre, sau ca să răspândească adevărul pe care fiecare copil îl învăța de la mama sa atunci când încă stătea pe genunchii ei. În mod sigur, nu există, de asemenea, nevoia ca noi să ne alăturăm unei organizații secrete pentru a afla că scriptura Legii Sfinte este un izvor de adevăr și de învățătură sau să participăm la importanta și atent pregătită ceremonie de gradul trei, doar ca să aflăm că fiecare dintre noi trebuie să murim. Ordinul, a cărui lucrare suntem învățați s-o onorăm cu numele de „știință” sau „artă regală”, are cu siguranță în vedere un țel mai înalt decât insuflarea necesității de a practica virtuțile sociale comune întregii lumi și care, în niciun caz, nu sunt monopolul francmasonilor. Desigur, se cuvine ca noi să ne familiarizăm cu ceea ce reprezintă acest obiectiv mai înalt, pentru a ne întreba de ce îndeplinirea acestui țel merită să fie numită știință și să ne lămurim ce sunt acele „Misterii” pe care doctrina noastră ne promite că le vom putea atinge în cele din urmă, dacă ne vom concentra destul de intens pentru a înțelege ce poate Masoneria să ne învețe.

Realizând, așadar, ce nu poate fi Masoneria, să ne întrebăm ce este ea. Dar, înainte de a răspunde, iată câteva fapte ce vor ușura demersul nostru. În toate perioadele din istoria omenirii și în orice parte a globului au existat,

LIBRIS

We know books

în afara bisericilor oficiale, ordine și societăți secrete care urmăreau să-i învețe pe oameni ce sunt „Misteriile” și să facă cunoscut minților potrivite și pregătite unele adevăruri despre viața oamenilor, unele învățături referitoare la lucruri divine, despre lucruri ce țin de liniștea noastră, de natura umană ca și despre destinul omenesc. Toate aceste lucruri nu au fost publicate fiindcă nu s-a dorit să fie cunoscute de către mulțime, care ar fi profanat acele învățături și ar fi folosit cunoștințele ezoterice ce le-au fost împărtășite în scopuri corupte și dezastruoase.

Ni se spune că aceste „Misterii” au fost predate cândva „pe cele mai înalte coline și în cele mai joase văi”, expresie care nu este decât o figură de stil pentru a spune, mai întâi, că ele au fost predate în cea mai mare izolare și în cel mai mare secret și, în al doilea rând, că ele au fost predate atât în forme simple, cât și în forme avansate, în funcție de capacitatea de înțelegere a discipolilor acestora. Este vorba, bineînțeles, de cunoașterea comună tuturor marilor sisteme secrete ale Misteriilor (despre care spunem că sunt „ordinele nobile ale arhitecturii”, adică ale zidirii sufletului) care au existat în Orient, în Caldeea, Asiria, Egipt, Grecia, Italia, printre evrei, printre mahomedani și printre creștini, chiar și printre popoarele africane necivilizate. Toți marii învățați ai omenirii: Socrate, Platon, Pitagora, Moise, Aristotel, Virgiliu, autorul poemelor homerice și marii tragedieni greci, apoi Sfântul Ioan, Sfântul Pavel și nenumărate alte mari personalități au fost inițiate în Misteriile Sfinte. *Forma* sub care învățătura a fost predată a variat considerabil de la o epocă la alta, aceasta fiind înfățișată sub diferite văluri tainice; dar, cum adevărul ultim pe care Misteriile îl comunică este întotdeauna unul și același, întotdeauna este vorba de una și aceeași doctrină. Ce a fost doctrina aceea și ce este ea încă, vom lua în considerare de

îndată, în măsura în care vom putea vorbi despre ea și în măsura în care Masoneria o exprimă.

În spatele tuturor sistemelor religioase oficiale ale lumii și în spatele tuturor marilor mișcări cu caracter moral, în istoria omenirii, au stat ceea ce Sfântul Pavel numea păstrătorii sau „administratorii Misteriilor”. Creștinismul însuși a apărut în lume din aceeași sursă. De la ei își trage obârșia marea școală a Kabbalei, acel minunat sistem al tradiției orale secrete a evreilor, un element puternic ce a fost introdus în sistemul nostru masonic. De la ei au apărut, de asemenea, multe frății și ordine ca, de exemplu, marile ordine ale cavalerismului și ale rozacrucienilor, ca și școala alchimiei spirituale. În cele din urmă, tot de la ei a apărut, în secolul al XVII-lea, Francmasoneria speculativă modernă.

Urmărirea nașterii mișcării, care a început să se manifeste în urmă cu 250 de ani (ritualurile și ceremoniile fiind redactate în jurul anului 1700), se plasează dincolo de obiectul observațiilor de față. Se poate doar stabili că mișcarea însăși a încorporat ritualul sărac și simbolismul elementar ce, cu secole înainte, au fost folosite de Corporațiile Meșteșugărești medievale, însă dându-le un înțeles cu mult mai cuprinzător și un orizont mult mai larg. Atât la Corporațiile Profesionale, cât și la Frățțiile moderne a existat dintotdeauna obiceiul de a-și spiritualiza meșteșugurile și de a conferi instrumentelor profesiei lor o semnificație morală. Probabil că nicio meserie nu se pretează mai bine unei asemenea abordări decât cea de constructor; însă, oriunde o asemenea activitate a înflorit, acolo se vor găsi și urmele acestui meșteșug care începe să capete un caracter alegoric, iar alegoria este folosită pentru instruirea morală a membrilor activi ai breslei respective.

LIBRIS | We know better

De exemplu, un sistem ceremonial egiptean – vechi de 5 000 de ani – ne învață, fără îndoială, aceleași lucruri ca și Masoneria, folosind însă termeni specifici construcțiilor navale, în loc de termeni caracteristici arhitecturii. Dar termenii din arhitectură erau folosiți de cei care au creat Masoneria modernă, deoarece ei erau pregătiți s-o predea, căci așa se obișnuia atunci în cazul breslelor meseriașilor și, în cele din urmă, fiindcă acestea erau foarte potrivite și semnificative din punct de vedere simbolic. Aici trebuie să observăm că sistemul nostru actual nu provine din antichitatea îndepărtată, că nu există o continuitate directă între noi și egipteni sau chiar între noi și acei evrei din vechime care au construit, în timpul domniei regelui Solomon, Templul din Ierusalim. Ceea ce este foarte vechi în Masoneria modernă este doctrina spirituală ascunsă în limbajul arhitectural, căci această doctrină este o formă elementară a doctrinei ce se învață în toate epocile, indiferent de haina în care era exprimată. De exemplu, propria noastră învățatură recunoaște că Pitagora a trebuit să treacă prin numeroase inițieri în diferite părți ale lumii, ca să atingă un grad foarte înalt în domeniul științei. Acum este absolut sigur că Pitagora n-a fost deloc un mason în sensul actual al cuvântului, dar este tot atât de sigur că Pitagora era un maestru foarte avansat în cunoașterea învățăturilor școlilor secrete ale Misteriilor, iar doctrina acestora a fost păstrată doar într-o mică măsură în sistemul nostru masonic.

Atunci, care a fost scopul pe care fondatorii sistemului nostru masonic l-au avut în vedere când l-au compilat? Cărțile masonice obișnuite nu pot oferi un răspuns corespunzător la această întrebare. Într-adevăr, nimic nu este mai deprimant decât literatura și istoria masonică, care, de obicei, se dedică unor probleme neesențiale legate de dezvoltarea exterioară a Ordinului și aspectului său

din vechime. Ele eşuează total atunci când este vorba de înţelesul său vital şi de esenţa sa, eşec care, în unele cazuri, poate fi intenţionat, dar care pare să se datoreze, cel mai adesea, lipsei de cunoştinţe şi înţelegere, căci adevărata istorie interioară a Masoneriei încă nu a fost dată nici măcar Ordinului. Sunt membri ai Ordinului cărora aceasta le este familiară şi care, la timpul potrivit, vor simţi justificată nevoia de a reda publicului, în orice caz, unele părţi din ceea ce se cunoaşte în cercurile din interior.

Dar, înainte de a sosi vremea aceea, când Ordinul însuşi va hotărî ce poate fi dezvăluit, este de dorit – ba chiar necesar –, ca propriii lui membri să depună eforturi pentru a înţelege semnificaţia propriilor instituţii şi pentru a-l trata mai puţin ca pe un sistem de ritualuri arhaice şi superficiale, şi mai mult ca pe o realitate vie în stare să-i pătrundă şi să le călăuzească viaţa, mai puţin ca pe o organizaţie socială plăcută, şi mai mult ca pe un instrument serios, sacru, de Iniţiere în adâncurile cele mai profunde ale vieţii. Este scris că „celui care are i se va da şi de la acela care nu are se va lua chiar şi ce are”; rămâne ca Masoneria să hotărască, prin propria ei lucrare, dacă va intra în posesia totală a moştenirii sau dacă, din neputinţa de a înţelege, va trebui să păstreze bunurile pe care le posedă, să suporte ca propriile Misterii să fie profanate şi vulgarizate până când organizaţia ei va degenera şi va căpăta o reputaţie proastă, ajungând astfel să fie dată uitării, aşa cum s-a întâmplat, în trecut, cu mai multe ordine.

Există însă destule semne ale unei creşteri universale a interesului, ale unei dorinţe autentice de cunoaştere a conţinutului spiritual al sistemului nostru masonic, şi sunt bucurosi că sunt în stare să ofer Fraţilor puţină lumină şi o schemă imperfectă a ceea ce am conceput a fi adevăratul obiectiv al lucrării noastre, care poate să adâncească inte-